

AT-1225

Seat No. _____

B. A. (Sem. VI) Examination

March / April - 2018

Sanskrit : CC-608

(તર્કસંગ્રહઃ)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : દરેક પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

- ૧ નીચેનામાંથી ગમે તે ત્રણ વાક્યો સાનુવાદ સમજાવો : ૧૪
- (૧) સામાન્યમ્ દ્વિવિધમ્ ।
- (૨) ઇન્દ્રિયાર્થ સન્નિકર્ષજન્ય જ્ઞાનં પ્રત્યક્ષમ્ ।
- (૩) સંસ્કારમાત્રજન્ય જ્ઞાનં સ્મૃતિઃ ।
- (૪) કાર્યનિયતપૂર્વ વૃત્તિ કારણમ્ ।
- (૫) ઉષ્ણસ્પર્શવત્ તેજઃ ।
- (૬) વાક્યં દ્વિવિધમ્ । વૈદિકં લૌકિકં ચ ।
- ૨ “સપ્તપદાર્થઃ” વિસ્તારથી સમજાવો. ૧૪
- અથવા
- ૨ અનુમાનનું લક્ષણ આપીને તેના પ્રકારો જણાવો. ૧૪
- ૩ હેત્વાભાસ એટલે શું ? તેના પ્રકારો જણાવીને કોઈપણ બે ૧૪
- હેત્વાભાસ સવિસ્તર સમજાવો.
- અથવા
- ૩ “ઇન્દ્રિયાર્થઃ સન્નિકર્ષઃ षड્વિધઃ ।” આ વિધાન સવિસ્તર ૧૪
- સમજાવો.

૪ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો :

૧૪

- (૧) અભાવ: ચતુર્વિધ: ।
- (૨) જ્ઞાનાધિકરણમ્ આત્મા ।
- (૩) ત્રિવિધમ્ કારણમ્ ।
- (૪) પાકજ: પ્રક્રિયા સમજાવો.

૫ નીચેનામાંથી ગમે તે સાત પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો :

૧૪

- (૧) તર્કસંગ્રહમાં જણાવ્યા મુજબ દ્રવ્યો કેટલા છે ? કયા-કયા ?
- (૨) તર્કસંગ્રહ મુજબ કર્મ કેટલાં છે ? કયાં-કયાં ?
- (૩) તર્કસંગ્રહ મુજબ વાયુનું લક્ષણ આપો.
- (૪) સમવાય સંબંધ એટલે શું ?
- (૫) શબ્દગુણના પ્રકારો જણાવો.
- (૬) અનુભવના કેટલા પ્રકાર છે ? કયા-કયા ?
- (૭) સદ્દેહતુની પાંચ શરતો જણાવો.
- (૮) અન્નભદ્રે તર્કસંગ્રહ પર કઈ ટીકા લખી છે ?
- (૯) 'રૂપ' નામના ગુણનું લક્ષણ આપો.
- (૧૦) પૃથ્વી દ્રવ્યનું લક્ષણ આપો.
- (૧૧) બધા શબ્દ પ્રયોગ રૂપ વ્યવહારોનું જે કારણ છે તેને શું કહે છે ?
- (૧૨) અસાધારણ કરણ કારણમ્ । ટૂંકમાં સમજાવો.